

ANTONS INDĀNS

(1911–1971)



Indānu cilts sencis ir kāds luterānis, kas cēlies no Neretas un ieceļojis Galēnos ap 18. gs. vidu. Kāds jauns puisis bija nopelnījis 10 soda sitienus muižā. Lai izbēgtu no tiem, atstāja muižu un bēga uz Galēniem. Te viņš griezās pie katoļu prāvesta, kam izstāstīja savu pagātņi. Galēnos tikko bija uzcelta koka baznīca un tai tornī nebija krusta. Prāvests apžēlojās. Lai vietējais muižnieks nenosūtītu atpakaļ, slēpa viņa pagātņi un uzdeva par savu attālu radnieku, pēc amata kalēju.

Muižnieks, pieņēmis jauno puisi par kalēju, ierādīja viņam zemi, deva materiālus ēku būvei. Puisis pieņēma katoļticību, apprecējās, un vēlāk izveidojās Indānu sādža. Pateicībā jaunais kalējs izkala dievnama tornim dzelzs krustu. Pēc vecās baznīcas nojaukšanas tas atkal ielikts mūra baznīcas vidējā tornī – zelmenī.

Dekāna Antona Indāna tēvs Izidors bija skroderis un ar savu sievu Jūliju pirms Pirmā pasaules kara dzīvoja Pēterpilī. Tur viņiem piedzima divi dēli – Antons un Jāzeps – un meita Jūlija. Antons ir dzimis 1911. gada 16. aprīlī.

Beidzoties Pirmajam pasaules karam, Indānu ģimene atgriezās Galēnos un dzīvoja Indānu sādžā. Antons pirmo izglītību ieguva Galēnos, kur mācījās no 1919. līdz 1922. gadam. Tad turpināja izglītību Viļānu pamatskolā – divus gadus – un 1924. gadā iestājās Aglonas vidusskolas sagatavošanas klasē.

Kad Antonam bija 15 gadu, nomira māte. Brālis nevarēja atbraukt ar zirgu pretī, tā Antons netika uz savas mātes bērēm. Par bērniem rūpējās viņa krustmāte, jo tēvs Izidors mūža atlikušo daļu nodzīvoja par atraitni.

Mācoties Aglonas vidusskolā, viņš bija, tāpat kā visu dzīvi, ļoti dievbijīgs. Citi skolēni viņu zobojusi, kad viņš lūdzies uz ceļiem, bet viņš atbildējis: »Jūs gudrāki nepaliksiet, ja nelūgsities!« Un turpinājis lūgties tālāk.

Pēc Aglonas vidusskolas beigšanas A. Indāns iestājās Rīgas Garīgajā seminārā, lai sagatavotos par priesteri. Seminārā viņš mācījās kopā ar K. Strodu, A. Grosbergu, V. Supi, L. Kundziņu, B. Kudiku, J. Pudžu un S. Kokinu.

1936. gada 21. maijā – Kristus debeskāpšanas svētkos – arhibīskaps A. Springovičs iesvētīja viņu par priesteri. Savu primīciju noturēja Trīsvienības svētkos Galēnu baznīcā. Par arhidiakonu bija vietējais prāvests P. Bruža. Sprediķoja marijaņu tēvs B. Skrinda. Arī jaunais priesteris gribēja iestāties marijaņos, bet to neļāva garīgā vadība.

Par vikāru viņš divus mēnešus strādāja Rēzeknē, bet divus gadus – Kalupē pie prāvesta V. Treibšo. Sākot ar 1939. gadu, A. Indāns bija Istalsnas prāvests, pēc tam Brigos, Zilupē un Šķaunē, kur sabija 15 gadus.

No 1960. gada bija Aglonas dekāns. Viņš rūpējās ne tikai par Aglonas dievnama uzturēšanu kārtībā, bet tāpat Raģeļos, Peipiņos, Augškalnē, Bērzgalē un Aulejā.

Mūža nogalē slimoja ar kuņģi, un bija slimas kājas, kaut par to nevienam nesūdzējās. Bija atsaucīgs, dzīvespriecīgs un pilns mōžuma. Nāve viņu pārsteidza negaidīti ar sirdstrieku 1971. gada 2. martā. Šajā dienā viņš bija atbraucis pie sava brāļa Jāzepa uz Viļāniem. Atpakaļceļā nomira smagās mašīnas kabīnē blakus šoferim, kas to veda uz Rēzekni. Mīrušo dekānu apbedīja 8. martā, piedaloties daudziem garīdzniekiem un draudzes locekļiem. Aglonas kapos viņa atdusas vieta atrodas starp prelātiem M. Dukaļski un D. Jaudzemu. Uz kapa ir betona pieminēklis, ko uzstādīja pateicīgie šķaunieši.

Avots:

Svilāns, Jānis. Latvijas Romas katoļu priesteri / Jānis Svilāns, Alberts Budže. - Rēzekne : Latgales kultūras centra izdevniecība, 2008. – 1.sēj.- 92.- 93. lpp.